

Elke twee jaar wordt de Glazen Globe uitgereikt aan het kinderboek dat aandacht schenkt aan een aardrijkskundig onderwerp. De Glazen Globe 2011 gaat naar Janneke Schotveld met *De flat van Fatima*. Haar boek speelt in een achterstandswijk maar is niet zwaar op de hand.

Glazen Globe 2011

De flat van Fatima

Er zijn niet zo veel jeugdboekenschrijvers die de multiculturele wereld als onderwerp nemen. En als ze dat wel doen, gaat het bijna altijd over een treurig, zwaar probleem. De standaardverhaallijn is die van een kind, vaak een meisje, uit een andere cultuur, dat in Nederland opgroeit. Dat geeft problemen: een strenge vader, timide moeder en een niet begrijpende omgeving leiden tot een crisis. De hoofdpersoon weet alles moedig te overwinnen en aan het eind heb je een goed gevoel.

Omgekeerde integratie

De flat van Fatima heeft weliswaar hetzelfde ritme, maar hoofdpersoon Karel is een Neder-

lands meisje ('Ze is naar haar oma vernoemd, oma heet Carolien. Maar haar ouders vonden dat een stomme naam, dus noemden zij haar Karel. Wat natuurlijk ook een stomme naam is'). Ze belandt door de scheiding van haar ouders in de multiculturele microkosmos van de armoedige 'Pareflat'. Karel moet zien te overleven in een voor haar heel vreemde wereld. Dat doet ze met verve door samen

De auteur laat de kinderen expres géén problemen hebben

met kinderen uit allerlei andere culturen te zorgen dat bewoonster Fatima, van wie de huur is opgezegd door wethouder Van Brulbergen van Buitengewone Woonzaken, tóch in de flat kan blijven wonen. Karel beleeft daarbij een omgekeerd integratieproces: ze leert de nieuwe buurtkinderen kennen door spontaan samen te werken.

Janneke Schotveld beschrijft de multiculturele samenleving niet als een loodzware rugzak. Ze laat kinderen expres géén problemen hebben, ze maakt er geen crimineeltjes van die in de clinch liggen met hun strenge ouders. En omdat Schotveld Karels avontuur met lichtvoetige taal en veel humor schetst – ze zet geweldige korte dialogen neer – is het een fris, leuk en spannend boek.

Beschrijft Schotveld aan de ene kant een succesvol ploegje kinderen dat gezamenlijk een prestatie van formaat neerzet, aan de andere kant staat de boze buitenwereld in de personen van de xenofobe wethouder Van Brulbergen, de wantrouwige oma Carolien en de akelige buurman Blanckenstein. Schotveld schrijft voor 9-jarige kinderen, en met de rijke fantasie van deze leeftijdsgroep kán er veel in het boek, zoals hoe ze Fatima in de berging van de flat verborgen houden.

En bij dat alles spreken de illustraties van Annet Schaap letterlijk boekdelen.

Leesuurtje

De flat van Fatima is goed te gebruiken om kinderen te laten kennismaken met andere culturen. Ideaal zou zijn dat de leerkracht bijvoorbeeld twee weken ieder dag een uur uit het boek voorleest en de kinderen daarna vragen stelt. Er zijn legio multiculturele fragmenten om te bespreken. Je kunt het bijvoorbeeld hebben over oma Carolien. Waarvoor is oma eigenlijk bang? En op gegeven moment moet de goudvis Achmed-Jan begraven worden. De kinderen willen dat allemaal op hun eigen manier. Wat doen verschillende culturen met dode dieren en mensen? Andere mooie voorbeelden zijn de verschillende goden die vereerd worden en de verschillende soorten gerechten die in de verschillende culturen worden genuttigd. Het offeren van poffertjes in het hoofdstuk 'Ganesh' voor de goede afloop van het feest en de verhuizing van Fatima zijn ook mooi te gebruiken. Offeren: waarom doen mensen dat eigenlijk? •

